

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	CHIN 201 Çin dili 1, 3 UK, 6 AKTS
	Departament	Dillər və Ədəbiyyat
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2026/2027-cı tədris ilin payız semestəri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Şəbnəm Məmmədova
	E-mail:	smammadova888@gmail.com
	Telefon:	+994515969690
	Mühazirə otağı/Cədvəl	
	Məsləhət saatları	Tələbələrlə razılaşdırılan vaxtlarda
Prerekvizitlər		
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Seçmə	
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	New HSK Course 1, əlavə Basic Knowledge of Hanzi to International students və Developing Chinese Elementary Speaking	
Kursun təsviri	Bu kurs mühəndislik tələbələri üçün ilkin Çin dili biliklərinin formalaşdırılması üzrə nəzərdə tutulmuşdur. Kurs çin dilinin fonetikasını (Pinyin/tonlar), HSK 1 səviyyəsi üzrə 300 əsas sözü və sadə yazı qaydalarını öyrədir. Kurs mühəndislik mühitində çinli tərəfdaşlarla ilkin biznes təması, saylar, ölçülər və texniki əşyaların yerləşməsi üzrə şifahi ünsiyyət bacarıqlarının inkişafına yönəlmişdir.	
Kursun məqsədləri	Çin dilinin fonetik strukturunu və tonlarını düzgün tələffüz etməyi öyrətmək, HSK 1 standartına uyğun baza lüğət təməlini və heroqlif yazı qaydalarını mənimsətmək, mühəndislik sahəsinə uyğun rəqəmlər, saatlar və işgüzar salamlama üzrə ilkin danışiq bacarıqlarını formalaşdırmaq.	
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Fənni uğurla başa vuran tələbə: FTN 1. Çin dilinin fonetik sistemini, Pinyin transkripsiyasını və əsas tonları fərqləndirir və düzgün tələffüz edir. FTN 2. Çin heroqliflərinin əsas elementlərini və yazılış ardıcılığını müəyyən edir, öyrənilmiş heroqlifləri düzgün yazır və oxuyur. FTN 3. Öyrənilmiş əsas söz və ifadələri müxtəlif sadə kommunikativ situasiyalarda düzgün tətbiq edir. FTN 4. Çin dilinin ilkin qrammatik qaydalarını və əsas cümlə modellərini tətbiq etməklə sadə cümlələr qurur. FTN 5. Özünü, ailəsini, təhsilini, peşəsini və gündəlik fəaliyyətlərini Çin dilində sadə cümlələrlə təqdim edir. FTN 6. Sadə dialoqları və gündəlik mövzulu qısa mətnləri dinləyib əsas məzmunu anlayır. FTN 7. Öyrənilmiş leksik və qrammatik material əsasında sadə mətnləri oxuyur və onların əsas məzmununu müəyyən edir. FTN 8. Gündəlik kommunikativ situasiyalarda sadə suallar verir, suallara cavab verir və qısa dialoqlarda iştirak edir. FTN 9. Çin dilində öyrənilmiş söz və qrammatik konstruksiyalardan istifadə etməklə qısa yazılı mətnlər hazırlayır. FTN 10. Çin dili və mədəniyyəti ilə bağlı ilkin məlumatları kommunikativ fəaliyyət zamanı nəzərə alır və dil-mədəniyyət əlaqəsini anlayır.	

Tədris metodları	Məşğələ		+
	Qrup müzakirəsi		+
	Praktiki tapşırıqlar		+
	Praktiki məsələnin təhlili		+
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Quiz 1/ Quiz 2	19-25/10/2026, 16-22/11/2026	10 (5+5)
	Tapşırıq		5
	Layihə		5
	Davamiyyət		5
	Aktivlik		5
	Aralıq imtahanı	Noyabr ayı	30
	Final imtahanı	Yanvar ayı	40
	Yekun		100
Tədris qaydaları	1. Ev tapşırığı Tələbələr dərstdə mənimsənilən leksik və qrammatik materialı möhkəmləndirmək məqsədilə yazılı və şifahi tapşırıqları yerinə yetirir, yeni söz və ifadələrdən istifadə etməklə cümlələr və qısa mətnlər hazırlayırlar. 2. Quiz 1 Tələbələrin kursun ilk mərhələsində mənimsədikləri Çin dilinin fonetikasi, Pinyin sistemi, tonlar, heroqliflər, əsas söz ehtiyatı və ilkin qrammatik strukturlar üzrə bilik və bacarıqları qiymətləndirilir. 3. Quiz 2 Tələbələrin kursun növbəti mərhələsində öyrəndikləri leksik və qrammatik materialı tətbiq etmək, sadə cümlə və dialoqları anlamaq və qurmaq bacarıqları qiymətləndirilir. 4. Layihə Tələbələr Çin dili və mədəniyyəti ilə bağlı müəyyən edilmiş mövzu üzrə fərdi və ya qrup şəklində layihə hazırlayır, əldə etdikləri məlumatları sistemləşdirir və nəticələri Çin dilində və ya kursun tələblərinə uyğun şəkildə təqdim edirlər. Generativ Süni İntellektədən (GSİ) istifadə qaydaları Çin dili 1 - fənninin tədrisində generativ süni intellekt (GSİ) alətlərindən yalnız tələbənin öyrənmə, tədqiqat və fərdi inkişaf fəaliyyətini dəstəklədiyi, onun müstəqil düşünmə, yazma, təhlil və kommunikasiya bacarıqlarını əvəz etmədiyi hallarda məqsədyönlü, məsuliyyətli və şəffaf şəkildə istifadəsinə icazə verilir. GSİ fənn üzrə bilik və bacarıqların mənimsənilməsinə köməkçi vasitə kimi istifadə edilə bilər, lakin tələbənin özünün formalaşdırılmalı olduğu fikir, argument, təhlil, mətn və yekun nəticələri əvəz etməməlidir. Tələbə GSİ-dən istifadə etdiyi halda bunu təqdim etdiyi müvafiq iş və ya materialda açıq şəkildə bəyan etməli, istifadə etdiyi GSİ alətini və ondan hansı məqsədlə yararlandığını göstərməlidir. GSİ-dən istifadənin gizlədilməsi və ya GSİ tərəfindən yaradılmış məzmunun tələbənin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi akademik dürüstlük və şəffaflıq prinsiplərinin		

pozulması hesab olunur və tələbə bu pozuntuya görə universitetin müvafiq qaydalarına əsasən məsuliyyət daşıyır.

Eyni zamanda, GSİ tərəfindən yaradılan və ya təqdim olunan məlumatların düzgünlüyünün, etibarlılığının və obyektivliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət tələbənin öz üzərinə düşür. GSİ tərəfindən təqdim olunan məlumatda faktla bağlı səhv, uydurma məlumat və ya istinad, yanlış nəticə və qərəzli məzmun olduqda, həmin məlumatın yoxlanılmadan tələbə tərəfindən təqdim edilən işə daxil edilməsi tələbəni məsuliyyətdən azad etmir. Tələbə istifadə etdiyi məlumatın məzmununa və təqdim etdiyi işin akademik dürüstlük, elmi etibarlılıq və fənnin tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyır.

İmtahanlar və müəllim tərəfindən müstəqil bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi məqsədilə müəyyən edilmiş tapşırıqlar zamanı GSİ alətlərindən istifadəyə yol verilmir. Dərs zamanı ayrı-ayrı tapşırıqlar üçün GSİ-dən istifadəyə xüsusi məhdudiyyət və ya qadağa tətbiq edilə bilər. Bu tədbirlər aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir:

Şifahi və ya yazılı xəbərdarlığın verilməsi

Tapşırığın yenidən təqdim edilməsi

Tapşırıq üzrə balın azaldılması və ya sıfırlanması (0 bal).

Süni intellektdən istifadəyə icazə verilən hallar:

- Çin dilində söz və ifadələrin mənasının izahında köməkçi vasitə kimi;
- Pinyin sisteminin, səslərin və tonların öyrənilməsi zamanı əlavə izah və nümunələrin əldə edilməsində;
- Çin dilində sözlərin və ifadələrin düzgün tələffüzünə dair nümunələrin əldə edilməsində;
- Çin heroqliflərinin mənası, quruluşu və istifadə xüsusiyyətlərinin izahında;
- Heroqliflərin yazılış ardıcılığının və struktur elementlərinin öyrənilməsində köməkçi vasitə kimi;
- əsas qrammatik qaydaların və sadə cümlə modellərinin izahında;
- yeni sözlərin cümlə daxilində işlənməsinə dair əlavə nümunələrin hazırlanmasında;
- tələbənin özü tərəfindən yazdığı Çin dilində mətnlərin qrammatik, leksik və yazı baxımından yoxlanılmasında;
- Çin dilindən Azərbaycan dilinə və Azərbaycan dilindən Çin dilinə tərcümə zamanı ilkin variantın əldə edilməsində;
- gündəlik ünsiyyət üçün sadə dialoq və kommunikativ situasiyaların hazırlanmasında;
- yeni sözlərin yadda saxlanılması üçün nümunə cümlələr, çalışmalar və testlərin hazırlanmasında;
- oxu mətnlərində anlaşılmaması çətin olan söz və ifadələrin izahında;
- Çin dilinin ilkin səviyyəsinə uyğun əlavə oxu, yazı və danışmaq məşqlərinin hazırlanmasında;
- tələbənin öz yazısında və tapşırığında yol verdiyi səhvlərin müəyyənləşdirilməsi və səhvlərin səbəbinin izah edilməsində;
- süni intellektdən əldə edilmiş məlumatların dərslik, lüğət, qrammatika və digər etibarlı mənbələrlə yoxlanılması şərtlə.

Süni intellektdən istifadəyə icazə verilməyən hallar:

- tələbənin müstəqil şəkildə yerinə yetirməli olduğu fonetik, leksik, qrammatik və heroqlif yazı tapşırıqlarını tamamilə süni intellektə həvalə etmək;
- tələbənin özü tərəfindən yazılması tələb olunan Çin dilində mətn, dialoq və digər yazılı işləri tamamilə süni intellektə hazırlatmaq və öz işi kimi təqdim etmək;

	• heroqliflərin yazılışı və Pinyin üzrə tapşırıqları tələbənin özü yerinə yetirmədən hazır şəkildə süni intellektdən əldə etmək; tərcümə tapşırıqlarını tələbənin öz dil biliklərini nümayiş etdirmədən tamamilə süni intellekt vasitəsilə yerinə yetirmək; • süni intellekt tərəfindən təqdim edilən ton, tələffüz, Pinyin, qrammatika və heroqlif məlumatlarını yoxlamadan düzgün məlumat kimi qəbul etmək; • müəllimin icazəsi olmadan imtahan və digər qiymətləndirmə fəaliyyətləri zamanı süni intellektdən istifadə etmək; • mövcud olmayan Çin sözlərinin, ifadələrinin, qrammatik qaydalarının və mənbələrinin süni intellekt vasitəsilə yaradılaraq həqiqi məlumat kimi təqdim edilməsi; • süni intellekt tərəfindən hazırlanmış dialoq və ya mətnin tələbənin öz kommunikativ və yazılı dil bacarığının göstəricisi kimi təqdim edilməsi; • süni intellektdən istifadə faktının bilərəkdən gizlədilməsi və onun hazırladığı materialın tələbənin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi.
--	---

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.		AI小语，你好！ Hello, AI Xiaoyu!	Tonlar, Initials/Finals
2.		我叫李文 My name is Li Wen	Qrammatika: Çin dilində əsas söz sırası.
3.		我是中国人 I'm Chinese	Qrammatika: 是 (shì) cümləsi, 的 (de) struktur hissəciyi və 吗 (ma) ilə bəli/xeyr sualları.
4.		我有两个孩子 I have two children	Qrammatika: 有 (yǒu) cümləsi, sayların ifadəsi, 呢 (ne) hissəciyi və [Say + Təsnifləndirici + İsim] strukturu.
5.		今天我休息 I'm off today	Qrammatika: Zamanın ifadəsi, İsim-Xəbər cümlələri və 会 (huì) modal feli.
6.		你的手机号是多少？ What's your cell phone number?	Qrammatika: 想 (xiǎng) modal feli, Ardıcıl feli cümlələr (Serial Verb) və 怎么 (zěnmě) sual əvəzliyi. [KVIZ 1]
7.		我晚上六点半下班 I'll finish work at 6:30 in the evening	Zamanın ifadəsi-2, 吧 (ba) və 呢 (ne) hissəcikləri, zərflər və zaman zərflərinin

8.		Aralıq imtahanı	İlk 7 həftəni (Lesson 1-7) əhatə edən yazı, dinləmə və oxuma üzrə rəsmi imtahanın keçirilməsi.
9.		我爸爸也在医院工作 My father also works at a hospital	Məkan bildirən sözlər, 在 (zài) sözünü hissəciyi və 能 (néng) modal feli.
10.		我明天上午在学校学习 I'll be studying at school tomorrow morning	Varlıq bildirən cümlələr (Existential), zaman və məkan zərflərinin ardıcılığı, 第 (dì) sıra sayları. [KVIZ 2]
11.		这儿的苹果真便宜! The apples here are really affordable!	Pul vahidləri və məbləğ ifadəsi, Sifət-Xəbər cümlələri, 怎么样 (zěnmeyàng) sual əvəzliyi.
12.		我读大学呢 I'm studying at university	Təsdiq-inkar sualları (Affirmative-Negative), 在/正在 (zài/zhèngzài) davamedici zaman zərfləri, 要 (yào) modal feli.
13.		昨天下雪了 It snowed yesterday	Mübtədasız cümlələr (Non-Subject-Predicate), 了 (le) modal hissəciyi, 太.....了 (tài...le) strukturu.
14.		请给我一杯茶 I'll have a cup of tea, please 我看了一个电影 I watched a movie	Qrammatika: 可以 (kěyǐ) modal feli, "Fel + 一下 (yíxià)" strukturu və İki tamamlıqlı cümlələr (Double-Object). Qrammatika: 了 (le) aspekt hissəciyi, Ayrılan fellər (Separable Words) və 都 (dōu) əhatə zərfi.
15.		大兴机场见! See you at Daxing Airport! Tələbələrin Layihə İşlərinin / Prezentsiyalarının	Qrammatika: "....., 还/也....." tabeli mürəkkəb

		Təqdimatı (Qrup işi - 10%). Yekun Təkrar	cümlə strukturu.
		Final imtahanı	